Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 174 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 3-го СЕРПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 3, 1979 No. 174 VOL. LXXXVI.

СУМІВЦІ З АРҐЕНТИНИ ВІДВІДАЛИ ПРИМІЩЕННЯ УНС І „СВОБОДИ", ПОБУВАЛИ НА СОЮЗІВЦІ

Під час відвідин сумівців з Аргентини в редакції „Свободи". На фото, крім аргентинських гостей, стоять (зліва): ред. Зенон Снилик, проф. Павлина Андрієнко-Данчук, п-і Марія Пятка, ред. Василь Тершаковець і панна Євгенія Кузьмович.

Джерзі Сити, Н.Дж. (в.л.). — Група молодих сумівців з Аргентини, під проводом головної виховниці при КУ СУМ Олени Крайник-Михури, відвідала 19-го липня приміщення Головної Канцелярії Українського Народного Союзу і видавництва „Свободи", оглянула цілу Українську Будівлю, починаючи від 15-го поверху, та побувала в Ню Йорку на відвідинах інших українських установ. Групу до Джерзі Сити супроводжали: Євгенія Кузьмович, заступниця голови КУ СУМ-А і член Центральної Управи СУМ, і пані Марія Пятка, працівниця в канцелярії КУ СУМ-А в Ню Йорку.

Крім вже згаданої Олени Крайник, до „аргентинської чотирнадцятки" входили ще: Михайлина Савчук, Ліда Маркович, Ліда Крайник, Степан Никон, Оксана Мороз, Євген Шульба, Юрко Галатьо, Юрко Крамар, Мірта Вітошинська, Данило Брунольді, Сильвія Брунольді, Іван Мельник і Христина Мороз.

Після зустрічі і розмови з головним предсідником УНС д-ром Іваном Флисом та іншими членами Екзекутивного Комітету, які затруднені в Головній Канцелярії, учасники мандрівного табору СУМ з Аргентини зустрілись з редакторами „Свободи" на короткій розмові. Активну участь у розмові брала також колишня „аргентинка" проф. Павлина Андрієнко - Данчук, довголітній педагог шкіл українознавства в Аргентині, а тепр директорка школи Українознавства

(Продовження на стор. 3-ій)

КІССІНДЖЕР ПОВ'ЯЗУЄ СВОЮ ПІДТРИМКУ САЛТ II З БІЛЬШИМИ ВИДАТКАМИ НА ОЗБРОЄННЯ

Вашінгтон. — Колишній державний секретар Генрі А. Кіссінджер у вівторок, 31-го липня, зізнавав перед Сенатською комісією закордонних зв'язків про підписаний президентом Джіммі Картером і Леонідом Брежнєвим договір про обмеження стратегічної атомової зброї, відомий під назвою САЛТ II.

Кіссінджер висловився за ратифікацією Сенатом договору САЛТ II під умовою, що ЗСА в найближчому часі переглянуть свою оборонну систему, бо брак „стратегічної рівноваги" діє, на його думку, в користь Совєтського Союзу.

Колишній державний секретар підкреслив, що Білий Дім повинен зобов'язатися більше витрачати на озброєння ще перед тим, як договір має бути ратифікований.

У своєму свідченні перед Сенатською комісією Генрі Кіссінджер особливо підкреслював про зріст нуклеарного арсеналу Совєтського Союзу та що САЛТ II можна ратифікувати тоді, коли:

1. Конгрес і Президент досягнуть „зобов'язуюче порозуміння", щоб „подолати „поважну небезпеку, спричинену сучасним військовим станом".

2. Неясності в договорі мають бути з'ясовані, зокрема про право ЗСА передавати військову технологію своїм европейським альянтам, і про ті прелімінарні умови угоди, які забороняють розміщення крилатих ракет („круз-міссел") до кінця 1981 року.

3. Сенат задеклярує, що майбутні договори про озброєння будуть залежати від загального поступовання Совєтського Союзу у світі. З цією метою Кіссінджер запропонував, щоб Білий Дім був зобов'язаний кожного року подавати звіт про сприятливе поступовання Совєтського Союзу в світі та щоб Сенат кожних два роки голосував над тим, чи переговори про озброєння які в той час провадяться, мають продовжуватися.

Генрі Кіссінджер свідчить перед Сенатською комісією закордонних зв'язків.

Генрі Кіссінджер заявив, що він підтримає договір САЛТ II лише тоді, коли будуть ухвалені більші видатки на модернізацію американського озброєння, включаючи прискорену розбудову пересувних міжконтинентальних ракет типу „Ем-Екс", розміщення крилатих ракет в Европі й підсилення конвенційних військових сил для швидкого розміщення за океанами (морями).

Кіссінджер твердив, що він пропонує зробити ці зміни договору в такій формі, яка б не спричинилася до того, що треба було б нових переговорів над договором САЛТ II.

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД РОЗПОЧАВ КАМПАНІЮ ПРОТИ КОРУПЦІЇ

Пекін. — Комуністична партія Китайської Народної Республіки, яку, як відомо, очолює Гуа Ґуофенг, розпочала рішучу кампанію проти корупційних елементів в Компартії і уряді, а також гостро виступила проти фракціоналізму, тобто творення різнородних угруповань, які потворилася після так званої „культурної революції" і метою яких було здобути максимум привілеїв для окремих прошарків населення і особистих користей. Метою цієї антикорупційної і антифракційної кампанії нібито є намагання Компартії привернути правопорядок і пошанування законів держави.

Полагоджувати цю справу взялися в першу чергу шеф пропаґанди в Компартії, Гу Яобанґ, який включив до співпраці усі засоби масової інформації, зокрема пресу. Орган Китайської Компартії „Женьмінь Жібао" опублікував велику статтю на цю тему Гу Яобанґ, який теж є генеральним секретарем Компартії, де він закликає до відновлення дисципліни серед партійного членства", кажучи, що навіть серед найвищої верхівки є ще цілий ряд осіб, які, використовуючи своє високе становище, намагаються здобути для себе якнайбільше користей, творять окремі кляси, сепаруючись тим самим від народних мас.

Для розв'язки цієї проблеми пропонується відновити внутрішню партійну дисципліну і відновлення внутрішньо - партійного життя з різко окресленими правилами, які теж стосувалися б діяльности високих партійних чиновників. Відповідальні за цю справу особи виступили з конкретними пропозиціями перед так званою „дисциплінарною комісією", покликаною до життя Гуа Ґуофенгом минулого року.

Покищо у цій кампанії не названо ані одного прізвища, хоч, як інформують західні дипломати, переведенням цієї кампанії займаються близькі приятелі заступника прем'єр-міністра Денґ Шіаопінґа. Загально, однак, ходять поголоски, що йдеться особливо про дві особи, а саме Ванґ Донґшінґа, заступника голови китайської Компартії і колишнього коменданта особистої охорони Мао Тсетунґа, який зловжив 4,64 мільйона долярів з партійного фонду для побудови приватної люксусової вілли, і про сина іншого високого партійного діяча, який забив на вулиці свого противника у спорі за дівчину. Тому, що вбивника ще досі не покарано, з огляду на високе становище його батька, серед населення Китаю витворилося невдоволення і Компартія мусіла зайняти становище, щоб не апробувати явища „подвійної моралі" для членів партії.

Останніми часами на нелеґальних плякатах знову почали появлятися антипартійні гасла з наголошенням привілеїв для високих партійних чиновників і проти повороту до „февдалізму".

Покищо не відомо, як далеко сягатиме започаткована Компартією кампанія, — кажуть політичні спостерігачі, — але допускається така можливість, що її може використати Денґ Шіаопінґ для усунення з партії своїх головних противників.

МОСКОВСЬКІ ДИСИДЕНТИ СТАЮТЬ В ОБОРОНІ СВОЇХ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИХ ДРУЗІВ

Москва. — Совєтські активісти — члени Московської групи сприяння Гельсінкським угодам й інші дисиденти, виступили у вівторок, 31-го липня ц. р. в обороні своїх колеґ в Чехо-Словаччині. Цей виступ, — як відмічують пресові агентства, — був першим того роду від часу створення Гельсінкських груп у Совєтському Союзі.

На пресовій конференції, яка відбулася в помешканні академіка Андрея Сахарова в Москві, речник Московської Гельсінкської групи заявив кореспондентам, що вони приєднуються до протестного виступу польської дисидентської групи і домагаються звільнення арештованих членів чехословацького дисидентського руху.

Дружина д-ра А. Сахарова Єлена Боннер підкреслила, що це перший раз члени Московської Гельсінкської групи активно виступили в обороні своїх колеґ в іншій комуністичній країні, яка входить у сферу впливів Совєтського Союзу.

Московська група дисидентів також намагалася нав'язати телефонний зв'язок з Американською Гельсінкською групою. Пані Боннер підкреслила, що контакт встановлено, але коли вона розпочала розмову з Людмилою Алексєєвою в Ню Йорку, телефонну розмову перервано. Андрей Сахаров додав, що в СССР такі речі практикуються дуже часто і за це треба обвинувачувати совєтську владу.

ЦЕНТРАЛЬНЕ РОЗВІДЧЕ АҐЕНТСТВО ПОДАЄ ВКАЗІВКИ ЩОДО ПЕРЕГОВОРІВ ІЗ МОСКВОЮ

Вашінґтон. — „Юнайтед Пресс Інтернешенал" випустила цікавий еляборат „Сі-Ай-Ей" про те, на що американці повинні звернути увагу під час будь-яких переговорів зі совєтськими чинниками. Розвідче аґентство приготовило обширну студію про совєтську стратегію і тактику в економічних і торговельних переговорах із закордонними чинниками. Ці самі принципи Москва примінює також у всіх інших переговорах, включно з політичними.

Порівнюючи совєтську техніку переговорів до гри в шахи, студія в першу чергу твердить, що совєти приготовляються дуже основно і методично, коли йдуть на будь-які переговори з американцями. Звичайно вони розпочинають свою тактику максимальними домаганнями, з яких вони евентуально резигнують і йдуть на „компроміси" в неосновних речах, а радше в формальних і другорядних справах. Зате, вони вимагають від американських пертрактаторів погодитися на солідні „компроміси". Свої початкові пропозиції совєти повторюють в різних частинах переговорів, тому навіть якщо вони ніби „відступають" дещо від своїх домагань, то фактично совєти майже нічого не тратять.

Совєтські пертрактатори мають точно визначні ролі в переговорах. Звичайно один з них грає ролю „твердого принципіяліста" й не хоче в нічому уступати. Тоді вмішується шеф совєтської делеґації й грає ролю „доброзичливого посередника", пропонуючи певний „компроміс".

Дуже часто в торговельних переговорах совєтські представники наставляють одну американську торговельну фірму проти другої, переговорюючи з обома фірмами в той самий час. Вони також охоче продовжують переговори в тій цілі, щоб втомити американських делегатів і одержати від них відповідні концесії. Це психологічна гра совєтів, мовляв, хай час працює для них.

Совєтські перекладачі є інтеґральною частиною делеґації, а не тільки технічним інструментом в перекладі мови. Вони не раз мають велику практику в переговорах з американцями, знають їхні привички і темперамент, звичайно допомагають своїм пертрактаторам оцінювати поведінку чи рішення американських делегатів.

Ця студія подає багато інших подробиць щодо поведінки совєтських делеґацій під час переговорів з американцями. Як правило, в усіх совєтських делегаціях закордоном є багато „німих" членів, які публічно не говорять. Це звичайно є агенти КҐБ, які доносять Москві про все та які наглядають за поведінкою совєтських делеґацій та „хоронять" їх перед можливою втечою до „капіталістичних країн".

Українська спільнота всіх поколінь попрощала св. п. інж. Адріяна Лапичака

Нюарк/Бавнд Брук, Н. Дж. (Л. К.). — У неділю ранком, 29-го липня, помер на недугу серця інж. Адріян Лапичак, відомий український діяч і виховник спортової молоді, зокрема в ланці видбиванки при спортовому клюбі УСВТ „Чорноморська Січ" у Нюарку-Ірвінґтоні, та колишній працівник Видавництва „Свобода".

Св. п. інж. Адріян Лапичак

У вівторок, 31-го липня, в 8-ій год. вечора у похоронному заведенні Литвина о. Іван Сирота з української католицької церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку відправив Панахиду по Покійному, а день раніше в понеділок, 30-го липня о. архимандрит Любомир Гузар, студит відправив Панахиду для родини св. п. Адріяна.

На Панахиді у вівторок, 31-го липня співав хор під диригентурою проф. Романа Левицького. Після відправи ред. Антін Драган промовляв від Українського Народного Союзу й Видавництва „Свобода"; Марія Голіната прощала від відбиванкових дружин „Чорноморської Січі", яких тренував св. п. А. Лапичак; проф. М. Цяпка, голова Відділу УККА, попрощав від української громади Мейплвуд-Нюарк-Ірвінґтону; п. Осип Труш, секретар Управи УСВТ „Чорноморська Січ" — від спортової

(Закінчення на стор. 3)

МОСКВА НАМАГАЄТЬСЯ ПОКРАЩАТИ СВОЮ ЕКОНОМІКУ

Москва. — Совєтський уряд, заклопотаний майже найгіршою продуктивністю на протязі тридцяти років, опублікував у своїй пресі постанову, в якій закликає індустріяльних керівників стимулювати мляву економіку країни, випрацьовувати кращу техніку в плянуванні та спонукувати програми для покращання ефективности й продуктивности.

Постанова була одобрена Центральним Комітетом Комуністичної партії й Радою Міністрів у п'ятницю, 27-го липня.

Ціль совєтської економіки була скромна в останніх роках, але її осяги сповільнюються дальше через скорочення робітничої сили та енерґетичних проблем, які тепер почали відчуватися в економіці країни. Індустріяльна продуктивність збільшилася тільки на 3,5 відсотка в першій половині року, а було заплянованo на 5,7 відсотка.

У постанові закликається „пляновиків" краще використовувати капітал та уникати зайвих витрат. Звертається також увагу на швидше й більш ефективне користування науковими й технічними досягненнями. Міністерству транспорту наказано розв'язати проблему постачання, звертаючи увагу на те, що погана залізниця та совєтські сітки шляхів спричинили чимало недостач в індустрії.

Наголошено в постанові також про недоліки у виробництві продуктів для споживачів, що становить постійно проблему для совєтського уряду в „боротьбі" за підвищення життьового рівня. Тому знову „наказано" керівникам фабрик внормувати видобуток, удосконалити якість продуктів і „прислухатися" більше до запотребувань громадян.

Як відомо, недавно уряд підвищив ціни на ряд різних товарів, наприклад, на килими, автомобілі тощо, бо це вважається „люксусом" у Совєтському Союзі.

Совєтський Союз, — як заявляють західні аналітики, — вже сьогодні має поважні економічні проблеми, які будуть постійно зростати протягом наступних років.

СССР і ЧССР пробують „зміцнювати" співпрацю

Київ. — Київська „Радянська Україна" у своєму числі з 19-го липня ц. р. інформує, що 18-го липня на Криму відбулась „дружня зустріч" генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва з генеральним секретарем ЦК КПЧ (Комуністична Партія Чехо-Словаччини) і президентом ЧССР Ґуставом Гусаком, який, згідно з інформацією газети, тоді перебував в Совєтському Союзі на відпочинку.

Темою розмови, як виходить з повідомлення „Радянської України", були в більшості економічні справи. „Учасники розмови із задоволенням відзначили — пише газета, — що радянсько - чехо — словацьке співроботництво продовжує по всіх лініях зміцнюватися з великою користю для обох країн і для всієї соціялістичної співдружності".

Брежнєв і Гусак нібито погодились, що поширення кооперації і спеціялізації повинно проходити на засадах схвалених Радою Економічної Взаємодопомоги, бо мовляв, „вміле об'єднання виробничих і науково-технічних ресурсів соціялістичних держав — вірний спосіб забезпечити пляномірне зростання національних економік, неухильне піднесення життєвого рівня трудящих".

Не зважаючи на відсталість економік СССР і ЧССР, обидва комуністичні лідери розхвалювали господарську систему соціялістичних країн. Крім економічних справ Брежнєв і Гусак обмінялись думками щодо актуальних питань міжнародної політики і висловили спільну думку, що „підсумки радянсько-американської зустрічі у Відні на найвищому рівні мають велике міжнародне значення".

Не зважаючи на воєнні дії комуністичного В'єтнаму, Брежнєв і Гусак вважали за відповідне наголосити, що вони підтримують зусилля Соціялістичної Республіки В'єтнаму „по утвердженню міцного миру і спокою в Південно-Східній Азії".

Вкінці вони заторкнули також справу втікачів з Індокитаю та конференцію у цій справі, яка відбувалася в Женеві. Конференція ця, на думку Брежнєва, „покликана сприяти вирішенню гуманної сторони цієї проблеми і ніяким чином не повинна зачіпати суверенітету країн Індокитаю".

Зустріч „пройшла в дружній атмосфері і характеризувалась повною єдністю поглядів в усіх обговорених питаннях", — пише в кінці інформації „Радянська Україна".

Ґромика знову нагородили орденами

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС інформує, що Верховна Рада СССР і Рада Міністрів вирішили нагородити міністра закордонних справ Андрея А. Ґромика, з нагоди його 70-річчя, новими орденами, а саме орденом Леніна і другою золотою медаллю „Серп і Молот".

М. Кокольська виступить на Союзівці

Союзівка. — Ліричне сопрано Марта Кокольська, солістка Міської Опери Ню Йорку, виступить на цій оселі УНСоюзу в суботу, 4-го серпня, в рамках літніх культурно-мистецьких програм. Солістці акомпаньюватиме на фортепяні проф. Ігор Соневицький. Початок програми — год. 8:30 увечері на сцені охолоджуваної залі „Веселка". Конферансьє — Аня Дидик. Після програми відбудеться забава під звуки оркестри „Темпо".

Марта Кокольська

У неділю, 5-го серпня, гості і відвідувачі матимуть змогу оглянути і набути олії відомого мистця Михайла Мороза.

У суботу і неділю на кортах Союзівки проходитимуть тенісові змагання у подвійних грах чоловіків і мішаних пар. Фінали відбудуться в неділю по полудні.

У наступну суботу, 11-го серпня, вечірню мистецьку програму заповнять працівники Союзівки, які поставлять музичну ревію під заголовком „У трійку на Союзівку". Після програми до танків приграватиме оркестра Союзівки з вокалістами Оксаною Тромсою і М. Шкварком.

У неділю, 12-го серпня, свої твори виставлять мистці Слава Ґеруляк і Андрій Мадай.

В Елленвіллі відбувається спортовий табір СУМ-А

Елленвіл, Н. Й. — Під теперішню пору на просторій Оселі Спілки Української Молоді Америки в Елленвілі проходить спортовий табір СУМ-А під керівництвом відомого сумівського діяча і спортовця Ярослава Петрика. Крім нього до команди входять ще: Святослав Лавро — бунчужний, Юрій Джуджар — писар; інструктори: Стефан Касіяненко, Надія Феран, Мирон Кукурудза, Михайло Глушко, Галя Мазурик та інж. Богдан Гайдучок. Активну участь у спортовому таборі брали (один тиждень) сумівці з Аргентини у числі 14 осіб, щоб запізнатись із способами спортового виховання в ЗСА.

Перед тим на цій оселі відпочивало біля 150 сумівців молодшого віку, відбуваючи приписаний т. зв виховно-відпочинковий табір, яким керували: мгр Осип Рожка — комендант, Наталка Кормелюк — головна виховниця, Христя Шміґель — бунчужна, Соня Шереґ — писар, Юрій Джу-

(Закінчення на стор. 3)

Тиждень Поневолених Націй в Чікаґо

Чікаґо. — Тиждень від 15-го до 22-го липня проходив в Чікаґо під знаком відзначення „Тижня Поневолених Націй", — інформує тижневик „Нова Зоря".

На його закінчення, в суботу, 21-го липня, відбулася маніфестація етнічних груп, що входять до поневолених націй, на площі Дейлі Пляза. Головним промовцем на маніфестації був найновіший дисидент Валентин Мороз, що прибув з України порядком виміни за двох совєтських шпигунів з чотирма іншими дисидентами.

Перед тим, у п'ятницю, 20-го липня, В. Мороз відвідав українські установи і Церкви в Чікаґо. Того ж дня вечором відбулася пресова конференція.

У суботу після маніфестації в Бісмарк Готелі відбувся бенкет на честь В. Мороза. А в неділю В. Мороз був гостем на оселі СУМ-А в Барабу, Вісконсин, де мав зустріч з українською молоддю.

Марта Кордуба стала організатором членів УНС на Союзівці

Керґонксон, Н. Й. — Організаційний Відділ УНСоюзу повідомляє, що на час вакаційного сезону на Союзівці молода студентка, панна Марта Кордуба, організуватиме членів до УНСоюзу.

Марта Кордуба

Вона студіює у Бостонському університеті ділянку комунікації і плянує працювати в радіо і телевізії. Крім студій, суботами вчить в Українській Рідній Школі. Є активною в українському громадському і культурному житті Бостону.

Марта Кордуба жила до 1978 року в Сієтел, Вашінґтон, де студіювала і також брала активну участь в тамошньому громадському житті. За її працю в обороні прав людини одержала нагороду від Об'єднаних Націй.

Вона є стипендіяткою УНСоюзу і від кількох років працює літом на Союзівці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

Більш рішуче становище

Не зважаючи на те, що все більше американських політичних діячів і коментаторів нарешті почали розуміти, що совєтські верховоди в цілком інший спосіб інтерпретують політику детанту, а саме, всілякими способами намагаються використати ту політику для поширення своїх впливів на різні обшири, то все таки деякі члени уряду ЗСА, деякі американські законодавці і поважна кількість аналітиків таки продовжують твердити, що немає альтернатив до цієї політики, бо, мовляв, вона потрібна для того, щоб запобігти атомовій війні. Інші коментатори висловлюють навіть жахливішу можливість, твердячи, що без політики детанту нуклеарна війна таки неминуча, а така війна означала б кінець людства.

Проте з такими висновками не погоджується, як сказано, вже багато інших американців. Вони правильно твердять, що таки існують інші альтернативи до політики детанту, тільки Вашінгтон з різних причин не хоче їх вповні використати.

Критики політики детанту вказують, що мир можна забезпечити також тим, що Вашінгтон недвозначно заявить Москві, що ЗСА протиставитимуться будь-яким спробам Совєтського Союзу поширити свої впливи на стратегічно важливі райони і протиставитимуться всіми можливими способами: дипломатією, економічною та мілітарною допомогою союзникам, а також допомогою країнам, яким загрожує комуністична агресія, включно із стаціонуванням американських військових частин в загрожених Совєтським Союзом країнах.

Ці критики також закликають Вашінгтон присвятити більше уваги на скріплення стратегічно важливих зв'язків із союзниками в Західній Европі та Азії та на встановлення кращих відносин із іншими демократичними державами світу, з якими з різних причин Америка досі не могла дійти до повного порозуміння, як теж поліпшити зв'язки з країнами т. зв. „третього світу".

Американський уряд — заявляють ці коментатори — мусить подбати, щоб ніколи не дійшло до того, що ЗСА стануть другою з черги мілітарною потугою, бо якщо військову перевагу здобуде Совєтський Союз, то це буде смертний вирок для вільного світу. Зокрема Вашінгтон повинен бути обережний під час теперішніх дебат щодо ратифікації договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), тобто, Сенат не повинен погоджуватися на договір, якщо в ньому є будь-які однобічні концесії в користь Совєтського Союзу.

ЗСА також повинні повідомити Совєтський Союз, що високо розвинена американська економіка буде вповні використана на скріплення Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) та окремих союзників Америки, а не на те, щоб торгівлею впроваджувати стабільність у захитану совєтську економіку та не на те, щоб постачати Совєтському Союзові американську технологію, технологічне знання і різні харчові продукти, зокрема зерно.

Вашінгтон також не повинен погоджуватися на жадні інші концесії для Совєтського Союзу, які в майбутньому можуть навіть у найменшій мірі вийти на некористь Америці чи вільному світові.

Якщо уряд ЗСА в своїй закордонній політиці наголошуватиме згадані альтернативи до політики детанту, то тоді в дійсності, а не тільки на словах, можна буде запевнити „мир через силу".

Садат може поїде до Китаю після відвідин Японії

Пекін. — Пресові агентства інформують, що єгипетський президент Анвар ель-Садат роздумує над можливістю відвідати Китайську Народну Республіку у вересні ц.р., після того, як він повернеться з офіційних відвідин Японії.

Західні дипломати стверджують, що добросусідська візита єгипетського президента напевно скріпила б приязнь Єгипту з КНР, яка в останньому часі і так значно поправилась. Ці ж джерела відмічують, що відносини Єгипту із Совєтським Союзом все ще залишаються холодними, намість поліпшились відносини Єгипту з Китаєм.

Садат, виступаючи з промовою в Каїрі, підкреслював, що Єгипет зацікавлений закупівлею китайської зброї і тому політичні спостерігачі думають, що закуп зброї буде включений у переговори Садата з китайськими лідерами. Єгипетські військовики зацікавлені китайськими джетовими літаками типу „Шенянг-60" і деякими родами ракет.

Микола Бараболяк

ЕВРОПАРЛЯМЕНТ

(Думки з нагоди його відкриття)

Наші читачі не присв'ятили мабуть належної уваги вістці, що 17-го липня ц. р. відбулось у Страсбургу, осідку прототипу нинішнього парляменту країн Спільного Ринку Европи, його перше конституюче засідання. Яка ж різниця між „старим" і „новим" Европарляментом?

Дотепер засідали в тому парляменті делегати парляментів країн Спільного Ринку. Був це форум для дискусії. Хоч і новий Европарлямент не має законодатної влади над парляментами членів Спільного Ринку, одначе нині повага того парляменту видимо зросла. Парлямент цей має більшу вагу тому, що вибори до нього відбулись безпосередньо, тобто населення країн Спільного Ринку вибирало депутатів до Европарляменту, а не як бувало раніше, що цих депутатів вибирано парляментами окремих країн. Якщо йдеться про спосіб виборів, то різниця у виборчій системі від звичайних виборчих систем до парляментів в тому, що вибори не були вповні пропорційними до кількости голосуючих в окремих країнах. Так звані „великодержави" — Великобританія, Німеччина, Франція й Італія — вибрали кожна рівне число депутатів — 81, хоч населення в Німеччині більше, чим, наприклад, в Італії, Голляндія — 25, Бельгія — 24, Данія — 16, Ірляндія — 15, Люксембург — 6. Для ілюстрації тієї „нерівности" згадаємо, наприклад те, що Західня Німеччина мала 45 мільйонів управнених до голосування, а Франція — тільки 37 мільйонів.

Шлях до З'єднаних Держав Европи (ЗДЕ) встелений труднощами і довгий. Все ж мрії Монета і других подвижників тієї ідеї спроквола здійснюються і новий Европарлямент треба вважати важливим кроком уперед до здійснення тої ідеї. Не було в минулому більших ворогів і суперників в Европі від часів Наполеона і Бісмарка як Франція і Німеччина! Та після кровавих зударів у 1914 р., а відтак у 1939 роках, вони дійшли до переконання про безглуздність тих болючих конфронтацій, та що обом державам треба співпрацювати і то найтісніше, а не битись, щоб утримати власний статус і мир у світі. Ту свідомість конечности співпраці усвідомили собі особливо французи далеко ще перед тим, заки виринула серйозна загроза зі Сходу, та заки переконались, що нині нема національних економік, тільки міжнародна, що нині безпека держави тільки у бльоці з іншими. Ця свідомість про конечність координації сил Европи ставала особливо яскравою, коли европейці зачали усвідомлювати собі, що престиж ЗСА падає, і щоб пережити вони мусять полягати головно на власні сили, а не оставатись підопічними Америки.

Тенденцію „збльокування" Західньої Европи можна пояснити теж історично струмінями, що як хвилі перекочуються по плесі міжнародних стосунків. Коли дивитись на типи міжнародних стосунків починаючи від періоду Західнього Чау (1122 р. перед Хр.) в Китаї почерез форми міжнародного спілкування у старинній Греції, европейського у XУIII ст., відтак XIX ст. до нині, то можна завважити своєрідні циклі у розвитку міжнародних конфігурацій.

Останніми часами після невдалих спроб Наполеона, а на наших очах Гітлера і Леніна, встановити ієрархічні порядки світу, після періоду „ дифузії" — дуже нескоординованих відносин між державами, які так легко було Гітлерові „класти на лопатки" одну за другою, прийшло у висліді до переваги двох потуг — періоду відомого під назвою „поляризації". Нині людство доходить до висновку, що зле жити у споляризованому світі, але немислимим є теж існуваня у системі дифузії, „розпорошености". Перевагу набирає погляд про неминучість „бльоків" держав, як забезпечення проти супремації „великих" над малими. Зрозуміло, що в „бльоках" держави мусять зректись багатьох атрибутів „суверенности". Де ж та давня „суверенність", коли держави як Франція чи Англія зрікаються права розпоряджатись власними збройними силами і передають їх під спільну команду НАТО у мирний час? А що говорити тепер про свободу в економіці, коли економічний ізоляціонізм — це самовбивство...?

Отже Европарлямент — це покищо не законодавчий орган. Це ще дальше форум для обміну думками й ідеями. Завданням цього парляменту — це підготовити народи Европейської Спільноти психологічно до тіснішої політичної співпраці в рамках може спочатку конфедерації, а остаточно федерації Західньої Европи. А чи не найосновнішою перешкодою для співпраці між народами є психологічні бар'єри?

Чому це явище цікаве для нас? Україна є нині формально членом „федрації",тобто наче випередила Францію, чи Німеччину. Та коли б це була дійсна „федерація"! Коли б СССР не був найбільш сцентралізованою державою, яку знає людство! Усі наші зусилля мусять бути і є звернені на те, щоб розбити цю „федерацію" і добути українському народові право рішати свобідно про форму своєї державности та його взаємин з другими державами, а головно сусідніми.

(Закінгення на стор. 4)

Ф. Любинецька

ПОГЛЯД У МАЙБУТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

[1]

Коли хочемо сьогодні говорити про проблеми українського шкільництва з особливим наголошенням українознавчого шкільництва, — ми не можемо не згадати про його виникнення та про його сьогоднішній стан, щоб на їх основі висунути деякі думки про завтрашній день цього шкільництва.

Важлива справа ще й тому, що наближаємось до 100-річчя постання „Руского Товариства Педагогічного' у Львові в 1881 р., перейменованого у 1912 році на „Українське Педагогічне Товариство" (УПТ), а у 1926 році — на Товариство „Рідна Школа".

Отже входимо в довгу історію установи, яка кидає вже світло на нас, як націю, що живучи під чужими окупаційними режимами та й у тяжких економічних умовах, зуміла знайти стільки снаги, гарту волі і посвяти, щоб виховувати в національній культурі нові покоління, які продовжували б боротись за українську мову, за українське шкільництво, за український університет... за права нації до самостійного життя.

Завданням „Руского Педагогічного Товариства" було... „промишляти над потребами руского народа на поли шкіл, народних, середніх і висших, займатися основанєм руских шкіл і піддержувати справи виховання публичного і домашного на основі матерного язика..." („Енциклопедія Українознавства", Т.7, ст. 2518. Затримано правопис оригіналу).

Як бачимо, ця знаменна подія не тільки заіснувала в нашій історії, але вона золотою ниткою простягнулась через XIX ст., вона й посіяла зерно у XX ст., яке розквітло інтенсивним життям рідного шкільництва аж до Другої світової війни по всій Західній Україні, а по війні прокинулось новим життям не тільки на наших тимчасових поселеннях в Західній Европі, але й за океаном, де тільки поселились українці більшими групами.

Не можна сказати, що ми не застали тут жадних українських шкіл. Вони були, але дуже нечисленні, а їх навчальна програма здебільша обмежувалась до відомостей початкових шкіл.

І тому першою на ширшу міру закроєною акцією нової еміграції було організування українських шкіл, початкового і середнього типу, а згодом і університетських курсів при американських університетах. Завершенням цієї акції є побудова трьох катедр українознавчих студій і Українського Наукового Інституту при престижевому Гарвардському університеті.

До праці на відтинку нашого рідного початкового і середнього шкільництва ставав у першу чергу український вчитель й українські батько-мати, а пізніше і вся наша громада.

Наказом їхнього сумління було: „зберегти українську мову, закріпити її, дати дітям і молоді знання з української історії, літератури, культури, географії". Не стояло тоді актуальним питання про фінанси, щоб заплатити приміщення для школи чи платні вчителям. Українські парафіяльні школи, українські народні доми відступали безкорисно приміщення для українознавчих шкіл, учителі голосились до праці, не питаючи про заплату. Не існувала також проблема розподілу вчителів: народний учитель, учитель середніх шкіл, а навіть викладач університету. Всіх бо полонювало одне бажання: включити нашу молодь у русло української мови і культури, не дати їй розплистись у як же ж приманливому довкіллі!

Такий стан довів до розгалуження сітки українознавчих шкіл по всіх більших українських поселеннях, а батьки дітей у шкільному віці, які мешкали одинцем, або малими групами по невеликих містах, довозили дітей до суботніх шкіл 50 миль і більше.

Завершено рідношкільну мережу зорганізуванням Шкільної Ради і Централі Опікунів, які діяли в системі УККА, приступлено до складання шкільних підручників чи перевидавання давніших. І знову ж автори не питали про гонорарі, і здебільша їх не одержували, або одержували дуже низькі заплати. Інспектори Шкільної Ради не жадали дієт, ні навіть звороту коштів подорожів. Майже кожний із рідношкільних працівників уважав свою працю громадським навантаженням і був гордий, що своїм вмінням і досвідом може допомогти українському шкільництву. В другій половині 60-их років в українознавчих школах навчалось біля 10,000 дітвори, а число учителів досягало 400 осіб.

А тим часом роки проходили — бігли. Спершу непомітно, а дальше щораз то швидше. В наслідок біологічних обставин стали сходити зі шкільної сцени учителі — піонери, а їхнє місце заступали молодші. Виникла потреба організувати Педагогічні курси і такі курси відбувались у Детройті, Ню Йорку, Чікаго.

Але під сам кінець 60-их років темпо розвитку українознавчих шкіл стало сповільнюватись, зарисовувався навіть спадок фреквенції у всіх українських школах, спершу незначний, але дедалі чимраз швидший.

[Продовження буде]

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Інж. Осип Сєцінський. Ясніє і зове велика мета. Спомини, доповіді, статті, промови та інше. Зібрала дружина Марія Сєцінська. Вступне слово інж. Михайла Цибульського. Товариство українських інженерів у Канаді. В-во „Євшан-зілля". Торонто, Р.Б. 1978. Канада. Накладом дружини. Зредагував Богдан Гошовський, віньєта мистця Михайла Михалевича.

Перед нами дбайливо, майже люксусово видана книжка про яку подбала й видала своїм коштом дружина українського січового стрільця Марія Сєцінська під заголовком „Ясніє і зове велика мета", що її автором є інж. Осип Сєцінський (1888-1965). Це дійсний вияв правдивої любови й пошани жінки до свого чоловіка, що не часто зустрічається.

У цій цікавій книжці маємо щирі слова подяки інж. М. Цибальського та життєпис Покійного пера його вірної дружини Марії (9-36). А потім йдуть праці Покійного: „Шляхами боїв і слави УСС" (39-78), де він пише про „Маківку — український Маратон" і про бої у Львові в 1918 р.

В другому розділі надруковані професійно-наукові праці (81 — 130) — про Львівську політехніку в 1942-44 рр., про технологію металів, про залізо, про боротьбу з отруйними газами тощо.

В третій частині маємо промови інж. О. Сєцінського, між якими найцікавіша промова на балю жіночого квартету „Арфа" про „Українських Січових Стрільців і про славну стрілецьку пісню".

В четвертій частині під заг. „Був справжньою людиною" про цього Січового Стрільця й інженера пишуть інші особи: Іван Кейван — відомий маляр; о. митрат Петро Хомин, о. Степан Хабурський, інж. Ярослав Соколик та редактор цієї книжки — Б. Гошовський, який доповнив характеристику інж. О. Сєцінського після того, що про нього казали всі попередники. Він пише:

„Як державник О. Сєцінський цінив твори В. Липинського. Він замість доповіді про Липинського прочитав вибрані його думки до інтелігенції, які відповідали і думкам Сєцінського".

Ось ці думки Липинського: „І пам'ятайте ви, українські інтелігенти, що український народ може визволитися лише тоді, коли з пащі московської і варшавської метрополій він свою голову вирве.

Без двох основних прикмет: матеріяльної сили і морального авторитету — немає і не може бути національної аристократії, — без сильних і авторитетних провідників та організаторів нації в її тяжкій боротьбі за існування — немає і не може бути нації.

Найкращі між хліборобами, найкращі між військовиками, найкращі між робітниками, найкращі між інтелігентами, найкращі між промисловцями і т. д. — ось нова українська аристократія!"

Наприкінці книжки надруковані автобіографія, документи та листи О. Сєцінського (191-224).

Англійське, французьке й німецьке резюме кінчають це цінне видання про колишнього чотаря УСС, борця за українську державу та прикладного громадянина про якого пише його дружина, що „Україна мала в ньому відданого сина, який боровся за неї і з мрією про її волю-долю відійшов у засвіти".

В цій книжці понад 30 ілюстрацій. Ціна 10 долярів: Mrs. M. Siecinska 37 Wortingtou Cresc. Toronto, Ont. Canada. M6S 3P4.

Інж. Валентин Сім'янцев. Інженер емігрант в Чехо-Словаччині. Роки 1929-1945. (Четверта книга спогадів). Видавництво Юліяна Середяка. Буенос-Айре. 1978 — Філядельфія, ст.236. Обкладинка у виконанні графіка Володимира Каплуна.

Сам автор зазначив на титульній сторінці, що це четверта книга його спогадів, а наприкінці книжки передрукував рецензію автора цих рядків, який писав у „Свободі", що коли В. Сім'янцев „здійснить свої пляни, то буде першим між лінивими українцями писати спогади, бо дасть точний звіт про своє життя, починаючи 18-им роком після народження (нар. 1899)". Автор плянує дати свої спогади про табори Ді-Пі (1945 -1949) і про свій побут в Америці (1949-1975 до емеритури). Бажаємо йому, щоб міг здійснити свої пляни і гадаємо, що і читачі приєднаються до наших побажань, бо і вони з приємністю читали надруковані дотеперішні спогади В. Сім'янцева, „в цибілю" відомого скульптора й інженера гідротехніка.

В цьому четвертому томі автор пригадує, як він працював в різних фірмах у Чехії, які будували водотяги і каналізацію. І хоч він був добрим фахівцем і чесним бизнесменом, то завжди відчував, що він „є тільки варіянтом з багатьох кому доля казала їсти хліб чужини".

Автор пише про свою працю в щось понад двадцятьох фірмах, і навіть у „Земському уряді" в Празі, а також в сенатора найсильнішої партії чеських соціялістів — Клофача. Варто прочитати ці спогади українського інженера, бо в них пізнаємо чеське життя з того боку, з якого чужій людині важко дивитися. Інженер Сім'янцев бачив, як навіть патріоти робили бизнеси. Він пише про сенато-

(Закінгення на стор. 4)

К. Крупський

АНАТОЛІЙ КУЗНЄЦОВ І ЙОГО „БАБИН ЯР"

[2]

Одним словом, Кузнєцов пише це, що свідчила Діна Пронічева, яка впала на трупи розстріляних і завдяки того, що надворі ставало темно, німці не помітили, що вона жива. Вночі Пронічевій вдалося втекти та переховатися до кінця війни.

Однак Кузнєцов пише також і те, що зізнавав Давидов — росіянин, який належав до бригади, яка перед наступом совєтської армії мусіла спалювати трупів у Бабиному ярі. Та бригада і залишки в'язнів концентраційного табору Бабин яр, мали бути знищені після закінчення „роботи". Всі в'язні про це знали і тому вони, подібно як і спалювачі трупів в Треблінці, рішили зробити революту перед закінченням їхнього завдання. З тої револьти в Бабиному ярі тільки 15 осіб вийшли живими, а 330 в'язнів згинули в боротьбі.

Мені здається, що в Бабиному ярі умовини тої револьти були куди гірші чим в Треблінці. В Треблінці спалювачів було більше число, а німців було менше та й сама топографія Бабиного яру була менше сприятливою чим в Треблінці.

У Бабиному ярі німецька охорона була сильніше сконцентрована в місці, яке своїм положенням допомагало німцям вдержувати сильну контролю над в'язнями. Тих, що спалювали трупів було сто осіб. Їх ізолювали від інших в'язнів та кожному в'язневі причепили до одної ноги ланцюг із сильною колодкою. Ті ланцюги не дозволяли в'язневі ходити скоро, а тим більше, своїм видзвонюванням при кожнім русі виключало якусь втечу під час ночі.

Робота спалювання трупів, які лежали в спільних могилах найдовше два роки, була жахливою і важкою фізично. Тих, що не могли зносити гидкого смороду та вигляду трупів і тому мліли при праці, німці наказували кидати на вогнище, а на їхнє місце приводили інших в'язнів.

Німці страшенно наглили спалювачів, яких завданням було витягати із спільних могил трупів і відповідно за інструкціями німецького „спеца" приготовляти їх до спалення.

На споді стосів трупів лежали камінні плити з нагробників забрані із жидівського цвинтаря. Для доступу повітря ті плити були вложені рядами на площі розміром 20x20 стіп. На ті плити накладали верствами дров і трупів у висоті до 10 стіп, а відтак обливали бензиною та запалювали смолоскипами на довгих держаках. У такому одному стосі зміщувалося приблизно дві тисячі трупів.

Режим у концентраційному таборі Бабиного яру був жахливо садистичний. В загальному в'язні знали про те, що вони є призначені на знищення, але ніхто з них не знав коли це станеться. Це могло статися кожної хвилини, або за кілька тижнів чи місяців. Деяких в'язнів тримали в таборі місяцями і вони страшенно натерпілися перед тим, поки їх знищили. Не один з них заздрив жидівським жертвам, які спочивали вже в спільних могилах понад два роки, бо вони погинули без таких довгих і тяжких терпінь.

СС комендант табору був надзвичайним садистом. Він страшенно тероризував в'язнів усякими придуманими жорстокими способами. Наприклад, час до часу він давав наказ скликати в'язнів на збірку і коли вони стояли в рядах він наказав,щоб що п'ятий в'язень виступив три кроки вперед. Тих, що виступали зараз на місці німці розстрілювали.

Той комендант часто їздив на коні і не раз розігнавшись конем в гурму в'язнів вдаряв декого з них смертельно. Німці напускали на в'язнів псів-вовчурів, які були треновані хапати і роздерати полові органи в'язня. В загальному, коли німець переходив попри в'язня, він навіть не хотів глянути на нього, але коли він глянув в обличчя на когось з них, то цей погляд коштував тому в'язневі його життя.

Тепер спалювачі палили і свіжі трупи, бо щоденно з Києва та околиці німці привозили у великих закритих автомашинах арештованих. Вони насамперед вбивали їх газом в тих автомашинах, а тоді призначені спалювачі викидали ті свіжі трупи на вогнище.

Звичайно, коли приїздила автомашина з людьми, німці ставили її оподалік спалювачів і запускали газ до середини автомашини. І хоч в той час мотор гудів, то помимо цього спалювачі чули, як із середини доносился стукоти і гримання. Через кілька хвилин ті гримання втихали, німці відчиняли двері автомашини, а призначені спалювачі ішли витягати свіжих трупів.

Одного разу привезли в такій автомашині приблизно сотню молодих жінок. Коли німці відкрили двері, то виявилося, що декотрі з них були ще напів живі, але німці наказали викидати їх на вогнище. Усі ті жінки були одягнені так, як жінки убираються коли ідуть до купелі. Казали, що це були кильнерки одного нічного льокалю в Києві. Мабуть німці обдурили їх і сказали їм, що вони їдуть до купелі. Коли викидали тих пів живих на вогонь, то німці робили варварського характеру жарти.

Пізніше виявилося, що німці плянували биробляти в Бабиному ярі мило з людського товщу,однак геній німецької винахідливости зазнав невдачі, бо наступ совєтської армії перекреслив німецькі пляни.

Очевидець і член бригади спалювачів — Давидов зізнавав, що німецькі шофери, які привозили до спалювання ті жертви, при своїй „роботі" поводилися немов би то вони виконували зовсім нормальну і звичайну роботу. Коли вони привезли людей в обідову пору, то вони на звичайному місці ставили автомашини, а самі йшли на обід і щойно після обіду продовжували їхню „роботу": вперед загазовували тих, що знаходилися в середині автомашин. А дальше ішла та сама процедура, гуділи мотори, із середини автомашин доходили гримоти, а відтак втихали, німці відчиняли автомашини, а спалювачі викидали трупів на вогнище.

Одного разу в Бабиному ярі розстрілювали українських партизан і трапилося так, що одного партизана рідний брат був серед українських поліцистів, які мали розстріляти тих партизанів. Комендант табору хотів використати цей збіг обставин і йому захотілося, щоб брат розстріляв брата, однак, брат-поліцист завагався стріляти, одначе коли він побачив, що до нього біжить німець із револьвером у руці, то він вистрелив і зомлів на місці. Того поліциста зараз витягли. Йому було 19 років, а братові партизанові — 25 років.

Щойно наведений епізод спонукує нас додумуватися, що ті молоді українці, які вступали до поліції також ставали жертвою підлої політики німецьких „іберменшів". Багато з них надягаючи на себе уніформу поліциста не здавали собі справи з обов'язків, які їм пізніше доводилося виконувати. Більшість з них сподівалася стати знаряддям ладу і порядку, а не інструментом вбивства, але зодягнувши на себе ту уніформу, вони були трактовані як зрадники, коли відмовлялися від виконання наказу.

Кузнєцов був правдивим гуманістом, який переживав за кожну людину без огляду на її національність, проте він ні в одному місці його названої книжки не робить навіть найменшого докору українцям за коляборацію з німцями, бо він особисто бачив, що та коляборація була краплиною в морі терпіння українського народу. Він бачив, що гітлерівська махина є приготована до безпощадного нищення усього населення України. Зовсім ясно, що німці спритно і підступно використовували найменший антагонізм серед усіх народів — жертв німецької агресії, а при цьому вони ні трохи не вагалися стосувати найпідлішу брутальність.

На сторінці 152, Кузнєцов пише: „На протязі кількох днів німці вистріляли жидів в Бабиному ярі і вже були готові забирати туди росіян, українців та інші національности".

У наведених словах Кузнєцов має на гадці страшну масакру жидів, яку вони розпочали в Бабиному ярі 29-го вересня 1941 року і на протязі кількох днів вимордували 70 тисяч жидів.

Дійсно, незабаром німці почали забирати до Бабиного яру українців та інших і вони забирали їх туди на протязі цілої їхньої окупації. Автор каже, що ніхто не знає дійсного числа загинулих у Бабиному ярі. Усі цифри про жертви є тільки догадними. Кажуть, що в останніх днях вересня 1941 року, в Бабиному ярі загинуло приблизно 70 тисяч жидів (Сторінка 119).

Перед війною, каже автор, в Києві було 900,000 населення, а в часі закінчення війни в Києві було 180,000 населення. Припускають, що в Бабиному ярі загинуло більше як 180,000 людей. Виходить, що не жидів загинуло там вдвоє більше.

(Продовження буде)

В Гантері відкрили 18-ту виставку Ека й синів

Уже ввійшло до нашої доброї традиції, що на початку літа відбувається у Гантері, в мотелі „Кобзярів" відкриття виставки Е. Козака (Ека) і його синів.

Цього року таке відкриття „навесело" відбулося 30-го червня. Хоча не було повідомлень у пресі, то зібралося понад 100 бувальців таких веселих вечорів. Вечір відкрила ред. У. Любович, ствердкуючи, що вже немає усіх тих, що бували на таких відкриттях. Ред. І. Кедрин розказав у дотепний спосіб про свою „телефонічну епопею" у зв'язку з виставкою Ека в Торонто, що не могла відбутися із-за його недуги. Потім схарактеризував 18-ту виставку. Вона має менше картин, більш збалансована, бо давніше була велика перевага картин Ека над синами, що було деякою кривдою для них. Еко є дальше вірний собі, той самий стиль, віддає вдало рисунком зміст, рух, розмах, настрій. Зокрема звернув увагу на „Гуцульський курінь". Ярема виставив також свої ікони, конкуруючи з іконами свого брата Юрка. Він відкривав усі дотеперішні виставки Ека в Гантері, які притягали багато любителів його картин.

Ред. У. Любович дотепно розказала про „Гантерський сонник. З уваги на Рік Дитини, Таіса Бушнель (внучка п. Я. Гайваса) продеклямувала відважно „У День Матері". Пізніше ред. У. Любович розвеселила публіку „телефонічним монологом" у редакції, а теж прочитала замість одної дитини вірш Ікера „Слава нашим Козакам". Ікер (І. Керницький) прочитав дві гуморески: „Рік Дитини" і „Божі труби". Еко, тепло привітаний публікою, привітав усіх і прочитав гумореску про „носознавство", рівночасно рисуючи різні носи, як ознаки характерів різних людей. П. Р. Гентиш проспівав при своїм супроводі на фортепіяні низку пісень, а публіка помагала співати. Вкінці заповідачка вечора ред. У. Любович подякувала всім виконавцям і гостям, зокрема господині п-і Олі Кобзяр, що гостила всіх вином і солодким. Вона слушно сказала, що „Гантер — це перше місце, де я почуваюся, що я не є на чужині!"

Серед родинної, дружньої атмосфери пройшов цей вечір на милих, товариських розмовах про події наших днів.

І. Дурбак

Українська спільнота...

(Закінчення зі стор. 1)

родини, а М. Хитра прощав від „Землцтва Перемишлян".

На Панахиді великі дві залі похоронного заведення Литвина були вщерть заповнені. Між присутніми були заступниця головного предсідника УНС Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний організатор Василь Оріховський, головний радний Микола Хоманчук, редактори й працівники Видавництва „Свобода" і УНСоюзу, були теж представники різних ділянок українського суспільного й спортового світу.

Після обидвох Панахид, у попередніх днях, у середу, 1-го серпня, о год. 8:30 ранку, започатковуючи похоронні відправи, відбулась ще одна Панахида у цьому ж похоронному заведенні. Звідтіля тлінні останки Покійного перевезено до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку, де парох цієї церкви о. Михайло Кучмяк відправив Заупокійну Службу Божу та виголосив проповідь, нав'язуючи в ній до шляхетних чеснот характеру св. п. інж. Адріяна Лапичака у громадському та подружньому житті. Закінчуючи проповідь, о. парох висловив співчуття дружині Покійного п-і Любі та братові — мгрові Романові Лапичакові і всій родині.

У Богослужбі щедро взяла участь українська спільнота всіх поколінь — родина, друзі та знайомі з Ірвінгтону, Нюарку та околиць і з далеких міст Америки та Канади, репрезентанти різних товариств і установ, поміж ними представники Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу: головний предсідник д-р Іван Флис, та головний касир мгр Уляна Дячук. Був присутній теж колишній головний редактор „Свободи" Антін Драган. Зокрема велику групу присутніх на Службі Божій творили члени Українського Спортово-Виховного Товариства „Чорноморська Січ", членом Управи якого, виконуючи в ній функції референта відбиванкової ланки, був св. п. Адріян Лапичак.

Після Богослуження майже безконечна моторкада авт вирушила в напрямі українського православного цвинтаря св. Андрія в Бавнд Бруку, на хвилину зупинившись біля дому, де ще так недавно тому проживав Покійний із своєю дружиною п-і Любою та з родиною.

Коли на цвинтарі, біля домовини Покійного зібрались родина, друзі та знайомі, щоб востаннє його попрощати, о. Іван Сирота, відправив Панахиду, а опісля братанок Покійного д-р Нестор Олесницький подякував всім присутнім за їхню участь у відправах, запросивши їх на тризну.

Від УСВТ „Чорноморська Січ", УСЦАК-у Схід та від „усієї української спортової спільноти", — попрощав Покійного мгр Мирон Стебельський. У своєму слові він підкреслив, що моттом покійного Адріяна була „повсякденна корисна праця для української спільноти, а теж його труд над спортовим вихованням молоді. Закінчив він свою промову словами, що „віддає свій останній салют виховникові, проповідникові і славному Другові".

Відтак дружина покійного Адріяна, п-і Люба, на прощання, кинула на домовину грудку землі, привезену з Перемишля з посілости батька Покійного, а другу грудку землі, що її з Канева привіз братанок Покійного Віктор Лапичак, кинув брат Покійного Роман. Вкінці, один за одним підходили присутні, кидаючи на трумну Покійного білі, сині і червоні гвоздики, передаючи йому своє останнє прощання...

Після 12-ої год. вполудне, всі зібралися у Домі Українського Православного Сестрицтва, щоб узяти участь у тризні.

Перший з промовців мгр Орест Городиський з Чікаґо, який і проводив тризною, розповів про життя Покійного. Згадавши різні замилування покійного Адріяна, він зазначив, що хоча св. п. Адріян Лапичак цікавився різними родами спорту, але його зокрема завжди притягала ця ланка спорту, „де могла проходити співпраця цілого гурту",як,наприклад копаний м'яч, відбиванка чи навіть бридж. „Найбільшою перемогою в житті Покійного, — сказав п. Городиський, — було закінчення його інженерських студій в Америці". Промовець також вказав на особливі цінні прикмети характеру Покійного, а це його зразкове подружнє життя та взагалі любов до його цілої родини.

Інженер Ярослав Ощудляк попрощав Покійного від його земляків,мешканців перемиської землі, згадавши на тлі Перемишля, кілька фрагментів із життя св. п. Адріяна, назвавши Покійного „лицарем характеру і життя". Він теж вказав на незвичайну скромність Покійного, який не очікував від громади ореолу, але „промощував дорогу молодшому поколінню".

Від Перемиської землі з великим сантиментом про Покійного розповів п. Євген Колодій, який зокрема зупинився над активністю св. п. Адріяна в спортовому житті, спеціяльно у футбольній дружині і це в цих часах, коли він перебував у Перемишлі.

Відтак говорив Тарас Олесницький, який піднявши високо вгору свого маленького сина, сказав: „Я назвав свого сина Адріяном — іменем мого вуйка. Дай Боже, щоб він був такий добрий як мій вуйко".

Опісля, від українських спортовців у Канаді, Торонто, попрощав покійного Адріяна п. Богдан Клосник, який водночас висловив співчуття УСВТ „Чорноморська Січ" з приводу їхньої болючої втрати.

Черґу прощальних слів закінчив Віктор Лапичак, підкресливши у вдачі Покійного його „особливе відчуття до спортового виховання молоді". Відтак, він від всієї родини подякував зібраним за участь, квіти та молитви.

На заклик о. Івана Сироти, тризну закінчено спільним співом „Достойно єсть". Незвичайно численну участь у похоронних відправах взяла українська молодь, яка з великим жалем прощала того, хто був її справжнім Другом.

СУМІВЦІ З АРҐЕНТИНИ...

(Закінчення зі стор. 1)

Осередку СУМ-А в Ню Йорку та член Управи Шкільної Ради УККА і працівниця в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Перебуваючи на Оселі СУМ-А в Елленвілі, молоді сумівські мандрівники з Арґентини відвідали в середу, 25-го липня сусідню відпочинково-виховну Оселю УНС Союзівку, де їх сердечно приймав управитель цієї прекрасної Оселі п. Володимир Квас, а панна Аня Дидик, конферансьє мистецьких програм на Союзівці, і панна Оксана (Сяня) Тромса, солістка оркестри Союзівки показали гостям влаштування Оселі. Відвідуючи курси українознавства, які тепер проходять на Союзівці, рідкісні гості розмовляли з керівником цих курсів д-ром Мироном Куропасем, заступником головного предсідника УНСоюзу і ред. Володимиром Левенцем, який в тому часі відбував свої вакації на Союзівці. Супроводжали групу члени КУ СУМ-А Микола Бачара з Філядельфії і Тиміш Мельник з Гартфорду.

Після полуденку гостей вітав п. В. Квас, а дякувала за гостинність і привітання виховниця Михайлина Савчук.

У четвер, 26-го липня, арґентинські гості, через Ню Йорк відлетіли до Буенос-Айресу в Арґентині, і повезли, як підкреслювала Михайлина Савчук, „найкращі враження з побуту в Північній Америці". Під час свого перебування в Північній Америці арґентинські сумівці відвідали в Канаді табори на оселі СУМ „Веселка" біля Торонто і табори на сумівській оселі в Елленвіллі, Н. Й.

В Елленвіллі відбувається...

(Закінчення зі стор. 1)

джар — виховник юнаків, Надя Якимів — виховниця юначок, П. Копчинська — мед-сестра. Команда цього табору мала рівнож честь вітати сумівців з Арґентини, які приїхали до ЗСА під керівництвом головної виховниці у КУ СУМ в Арґентині Олени Крайник-Михури.

Виховно-відпочинковий табір відвідав 7-го липня ц. р. Валентин Мороз, відомий член руху спротиву в Україні. З ним разом прибули дружина Валентина — Раїса і син Валентин, мол.

Закриття виховно-відпочинкового табору відбулося 21-го липня ц. р. в присутності багатьох членів КУ СУМ-А, які перебували в тому часі на Оселі.

З коротким словом до сумівців і батьків виступали: мгр Іван Кобаса, голова Таборової Комісії, голова КУ СУМ-А інж. Мирослав Шміґель, комендант табору мгр Осип Рожка і головна виховниця Наталка Кормелюк. Закриття табору попередила велика ватра з великою святочною і розваговою програмою. Святочна частина ватри була присвячена 50-річчю ОУН, у програмі якої брали також участь сумівці з Арґентини.

У неділю, 12-го серпня, тут розпічнеться великий вишкільний табір для кандидатів на впорядників першого і другого ступеня і виховників першого ступеня.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
Дорогого нам і Незабутнього Стрийка
бл. п. д-ра ОСИПА КОРОПЕЯ
котрий помер в дні 18 червня 1979 р. — складаємо на Укр. Науковий Інститут при Гарвардському Університеті

Зореслава й Володар Кузики	$ 50.00
Роман Коропей	50.00

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. ОМЕЛЯНА МАКОГОНА
буде відправлена в пам'ять Покійного
СЛУЖБА БОЖА
в церкві СВ. ПОКРОВИ, при
6810-12 Broadview Rd., Parma Ohio 44134
в СУБОТУ, 11-го СЕРПНЯ 1979 р. о год. 9-ій ранку, а
ПАНАХИДА
відбудеться в НЕДІЛЮ, 12-го СЕРПНЯ 1979 р. о год. 10:30 ранку

В глибокому смутку повідомляємо, що в понеділок, 30-го липня 1979 р. відійшов у Вічність, на 75 р. життя наш Найдорожчий БРАТ І СТРИЙКО

бл. п. о. архипресвітер
СТЕФАН БАЛАНДЮК

довголітній парох української католицької церкви св. Михаїла в Гартфорді, Конн.
ПОХОРОН — в четвер, 2-го серпня 1979 р. на місцевому цвинтарі

Горем прибиті:
сестри — ОЛЬГА ЖЕВКО з мужем інж. ЮРІЄМ
СОФІЯ ОЛЕКСІВ
брат — д-р МИРОСЛАВ БАЛАНДЮК з Родиною
сестрінки — д-р АННА ПРОЦИК з Родиною
інж. РОМАН ОЛЕКСІВ з Родиною
кузини — мгр ТЕОФІЛЬ БАЛАНДЮК з Родиною
ОЛЕКСАНДЕР БАЛАНДЮК

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 18-го липня 1979 р. в Боффало, Н. Й., упокоївся в Бозі на 90-му році життя

бл. п. радник
АЛЕКСАНДЕР ГАНИЦЬКИЙ

був. поручник УГА, довголітній дир. Центросоюзу у Львові.

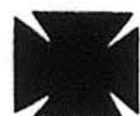
Похорон відбувся 21-го липня 1979 р. в Боффало, Н. Й.

Залишив у смутку:
дружину — МЕЧИСЛАВУ
брата — СТЕФАНА з Родиною в Австрії
Братанка — ВОЛОДИМИРА ГАНИЦЬКОГО з з Родиниою
братаниці — ОЛІМПІЮ ОРТИНСЬКУ з Родиною
ЕМІЛІЮ СВЯТКІВСЬКУ з Родиною в Боффало, Н. Й.
Родину в Канаді:
НУСЮ КУЧМЕНДУ
ЗОНЮ ҐАВУР
ҐЕНУ РАДКЕВИЧ
ОЛЮ ҐОЄВИЧ з Родинами

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

з великим жалем повідомляє всіх своїх Членів, що 31-го липня 1979 р. відійшов у Вічність

сл. п.
ІВАН ПОПОВИЧ

Член ОДВУ, УВО і ОУН, голова Відділу ОДВУ у Клівленді, Огайо, учасник боротьби за Українську Державу, визначний громадський діяч.

ПОХОРОН у п'ятницю, 3-го серпня 1979 р. у Клівленді, Огайо.

Опечаленій Родині висловлюємо глибоке співчуття

ГОЛОВНА УПРАВА УЗХ

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Приятелів, що у вівторок, 31-го липня 1979 р., нагло відійшов у Вічність проживши 78 років, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ВУЙКО

сл. п.
ІВАН ПОПОВИЧ

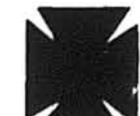
учасник Визвольних Змагань, основоположник 8-го Відділу ОДВУ, член УВО і Сенату ОУН. Один із основоположників Українських Злучених Організацій — Відділ УККА, бувший предсідник і член 102-го Відділу УНС, та провідний член інших організацій

ПОХОРОН — у п'ятницю, 3-го серпня 1979 р., о год. 10:30 рано у церкві св. Андрія, в Пармі, Огайо, на цвинтар св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:
дружина — КАТЕРИНА
дочка — МАРУСЯ
син — СТЕФАН
сестра — МАРІЯ ҐЕЛЬ з Родиною
сестра, брат і дальша Родина в Україні.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ) І БРАТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

з глибоким смутком сповіщають всіх Членів ОДВУ і Братніх Організацій та все Громадянство, що 31-го липня 1979 р. на 78-му році життя відійшов у Вічність

св. п.
ІВАН ПОПОВИЧ

визначний член ОДВУ, довголітній член Центральної Управи, голова Відділу ОДВУ в Клівленді, член УВО і ОУН, учасник Визвольних Змагань за Українську Державу

ПОХОРОН у п'ятницю, 3-го серпня 1979 р. у Клівленді, Огайо.

Хай пам'ять про нього на довго залишиться поміж нами

Вельмишановній Дружині, Доні і Синові висловлюємо глибоке співчуття.

Центральна Управа ОДВУ

ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ВІДДІЛ 8
І
УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ ім. О. ТЕЛІГИ у Клівленді

в глибокому жалю повідомляють все Членство ОДВУ і Братніх Організацій та Українську Громаду, що 31-го липня несподівано помер

сл. п.
ІВАН ПОПОВИЧ

основоположник 8-го Відділу ОДВУ і Українського Золотого Хреста

Вельмишановній Дружині і Родині висловлюємо глибоке співчуття

УПРАВА ОДВУ І УЗХ

ЕВРОПАРЛЯМЕНТ

(Закінчення зі с тор. 2)

Змагаючи до самостійности ми не можемо одначе не тямити того курйозу, чому такі самостійні одиниці як Німеччина і Франція, колишні імперії, великодержави, обмежують самовільно свою „самостійність" у користь спільноти держав. Цікаве те, що саме найбільш економічно, культурно і політично розвинуті держави обмежують себе, коли напів дикі племена Африки, т. зв. „нерозвинуті" народи (коли можна цю мозаїку африканських племен назвати „народами) проголошують свою „незалежність", стають членами ООН, творять „амбасади". утримання яких коштує їм більше як видатки на їхні соціяльні потреби. Найсумніше ще й те, якщо йдеться про ті „самостійності", що державами тими керують звичайно автократи, під режимами яких одне плем'я гнобить друге.

Так — це незаперечне явище: зрілі державні одиниці розуміють конечність жити у „спільнотах" і обмежують свої „суверенітети" в користь спільнот. У той же час нерозвинуті африканські племена намагаються встановити для себе мініятюрні „суверенні" держави, нездатні втриматись ні економічно, ні політично. Умовини життя у тих „державах" такі жалюгідні, що мабуть корисніше було їм залишитись ще на деякий час під колоніяльною супремацією. Вони додумуються до того, що є межі сьогоднішнього „суверенітету"; що краще співпрацювати, чим „битись".

Про творення спільноти, чи приєднання до неї може рішати т ільки вповні вільний народ. Ми були уярмлені у совєтську „спільноту", і тільки вийшовши з тої спільноти ми зможемо вирішити в якій політичній системі нам жити. Одно певне: життя трьохсотлітнього досвіду від переяславського договору, не може бути й мови про те, щоб ми могли стати членом якоїнебудь спільноти з москалями, якої фарби вони не були б.

Але з другого боку, коли б ми відзискали волю розпоряджатись своєю долею по своїй уподобі, ми мусимо собі здати справу вже нині, що розвиткові тенденції стосовно типів державних систем є спрямовані на бльоки держав. Цей напрям є здетермінований двома вирішними факторами: економікою, яка є міжнародною (нема національних!), і вимогами безпеки.

Україна — найбагатша, найсильніша країна серед народів Центральної Европи. Та найголовніше: Україна це нація західньої культури. Враховуючи це европейське підґрунтя, ми маємо більш спільного з поляками, білорусинами, словаками, чехами, навіть хорватами, румунами і мадярами, чим із москалями..

Що отже нам нині потрібо?

1. Нав'язувати найтісніші взаємини з потенціяльними учасниками бльоку, з якими нам хоч-не-хоч прийдеться творити економічну і оборонну спільноту;

2. Підносити себе культурно і зосередити всю увагу на досягнення рівня політичної зрілости, якою втішаються наші сусіди і в чому вони нас перевершують. Велика загроза для нас — це політичний примітивізм. Нас обсервують — пам'ятаймо це!

25-ліття 63-го Відділу СУА в Детройті

У суботу, 19-го травня ц. р. 63-ий Відділ СУА в Детройті відзначив святковим вечором 25-ліття свого існування і праці. Вечір відбувся в одній із заль Українського Культурного Центру. Ще далеко до 3-ої години по полудні заля була заповнена членами, їхніми родинами та представниками громадських організацій.

При вході до залі голова Відділу Оля Захарій вітала всіх, що прибули, а Ірина Михайлівська припинала членкам квітку. На залі аж роїлося від квіток, знак, що на свій ювілей прийшли всі члени.

Вечір відкрила голова, привітавши гостей та згадавши коротко про пройдений шлях. Пам'ять тих членок, що на протязі чвертьстоліття відійшли у вічність, ушановано повстанням із місць і хвилиною мовчанки.

Про працю Відділу за пройдений період говорила Ярослава Казанівська, одна з голів в тому часі, але це вимовніше свідчила про активність цього невеликого гурту патріотичних союзянок гарна колекція хронік архіву на стіні і столах, де протоколи, листи, похвальні грамоти та альбоми світлин із різних імпрез та акцій наочно показували, що праця кипіла, мала успіхи, приносила користь громаді. 63-ий Відділ заснувався 15-го грудня 1954 року, коли свіжоприбуле з Европи жіноцтво шукало громадського самовияву, шукало розв'язки своїх клопотів у вихованні своїх дітей, щоб зберегти їх для України. Тому й членство було спершу численне, вияви роботи були різнорідні, досягнення в роботі були похвальні.

Відділ ставив собі широкі завдання, а в першу чергу допомогу тим акціям, де жінки могли найбільше зробити, як допомога українським школам, збірки залишенцям в Европі, допомога потребуючим українцям у розсіянні. Добрих кільканадцять років Відділ рік-річно підтримує Українську Вищу Школу, збираючи для неї по кілька тисяч долярів із т. зв. виваних вечерниць, що вже ввійшли в традицію в нашому місті.

Виконування доручень централі СУА та Окружної Ради, підтримка акцій УККА, влаштовування імпрез за патріотичним календарем та врешті вечори і сходини товариського характеру — це зміст праці Відділу на протязі цих 25 років.

Про це все говорили знимки і грамоти подяки, дописи в пресі і звідомлення, які були на стіні і столах залі, що так і притягали до себе увагу публіки.

Сильветка Софії Русової, патронки Відділу, що її подала Ірина Іваницька, заступниця голови, виявила мотиви, що ними керувався Відділ у своїй роботі. — Служити своєму народові, створювати умови для правдивого національного виховання своїм дітям, працювати для громади й інших, поривати до громадської праці — це головні засади, що їм була вірна наша патронка. І тим самим засадам був вірний наш Відділ на протязі цього чвертьстоліття.

Мирослава Брездень, співачка-солістка, наша членка відспівала Степового „Нескорений" і „Думка".

Ольга Федчишин, акторка українських театрів, відчитала Іванки Климовської-Язичинської „Бенкет". Зеня Юрків прочитала „Спіновки" авторства Ярослави Казанівської. У цих легких віршах з легким гумором змальовано образки із праці нашого Відділу, підкреслено деякі прикмети й хиби поодиноких членок, але з великою дозою симпатії. „Чисто союзянське" В. Барагури прочитала Марія Волощук.

В ході програми вирізнено всіх голов за ювілейний час, відзначено членок, що були в відділі 25 років, іменовано почесними членками за визначну працю — відому діячку на полі жіночого руху і письменницю Ірину Пеленську та Олену Климишин.

Парох Непорочного Зачаття о. Інокентій Лотоцький у довшому слові похвально висловився про працю Відділу на протязі його 25-річчя, ставив його за приклад другим громадським організаціям.

Наспіло благословення від Патріярха Йосифа, грамота признання від Централі СУА. Від Окружної Ради вітала Відділ з ювілеєм її голова Рома Дигдало. Були привітання від інших організацій та Відділів СУА.

Вечір відкрито співанням гимну СУА, а закінчено піснею-молитвою „Боже Великий". Програму вела дуже вміло д-р Валентина Савчук.

Вправді Відділ мав у своїй діяльності моменти підйому і послаблення темпа роботи, але з приходом на пост голови Олі Захарій праця постійно жвавішає, успіхи щораз кращі, зростає членство і зростає зацікавлення у членів своєю організацією.

До комітету приготування цього ювілею входили: Катерина Антоняк, Марія Волощук, Вася Гординська, Ольга Гриньків, Марія Зубаль, Ірина Іваницька, Ярослава Казанівська, Ірина Михайлівська, Сестра Миронія, Ольга Федчишин, Ольга Захарів, д-р Валентина Савчук і Зеня Юрків.

Ірина Іваницька

21-ша демонстрація Поневолених Націй у Ню Йорку

Уже рано-вранці, перед 9-ою годиною, 15-го липня ц.р. ви могли завважити в півлемках людей, що звертали на себе увагу барвистістю і оригінальністю своїх народних строїв; дехто притискав до себе звинений прапор, а дехто ніс таблиці-написи. Коли ж хто зацікавився ближче тими таблицями, то міг із них відчитати противомосковсько-більшевицькі заклики. Всі ці люди прямували до 59-тої вулиці, біля Центрального парку. Там уставившись у мальовничий похід, що складався із представників різних Поневолених Націй, і вони з повагою подались до катедри Св. Патрика, при 5-тій евеню.

На торжественній Богослужбі, яка відправлялась на інтенцію визволення народів промовив з Асторії, Н.Й. наш протоігумен о. П. Пащак. Він виголосив переконливу проповідь, стверджуючи, що такі Богослужби відправлятимуть доти, доки не спаде комуністична неволя зі всіх націй.

З катедри, упорядкувавшись, поважно збільшений похід, рушив до Концертової сцени чи „Бендшел" у Центральнім парку. Мимо цього, що погода не була сприятлива, бо було не тільки гаряче, але і дуже вологo, то похід цього року виглядав імпозантно і особливо кольористо. Національні прапори маяли в повітрі бадьоро, транспаранти і таблиці, часом із дуже гострими протибольшевицькими закликами, звертали на себе увагу прохожих. По обох боках дороги роздавано зацікавленим відповідні летючки. Тут треба зробити одну заввагу: написи на таблицях мусять бути виписані конче великими буквами, щоб їх здалека можна було відчитати. Звертав на себе увагу український плякат із портретом Шухевича зі синком. Було понад дві тисячі демонстрантів. Українців біля чотириста. Правдоподібно це треба завдячувати новій нашій управі ПАБНА під головуванням рухливого Михайла Шпонтака. Наша група була замітно найчисленніша, тоді коли останніми роками українське участництво було зовсім змаліло.

У Центральнім парку, на початок, американський гимн гарним тенором відспівав Г. Саарeсте, а демонстрацію — імпрезу відчинив теперішній голова Комітету Поневолених Націй, судетський німець Г. Уліх, подаючи до відома радісну вістку, що папа Іван Павло II прислав своє благословення Тижневі Поневолених Націй, а це учасники демонстрації прийняли ентузіястичними оплесками. Програму дальше вела наша М. Душник: в темпі, дуже вміло і дотепно. Коротке слово сказав почесний президент Комітету, болгарин д-р І. Дочеф, пригадуючи всім, що мусимо працювати для наших поневолених братів аж до визволення. Дещо може таки задовго промовляв почесний президент Світової Антибольшевицької Ліґи, старесенький але ще дебелий китаєць із Тайвану, д-р Ку-Ченг-Канг. Він говорив про боротьбу націоналістичного Тайвану з комунізмом, що Москва і комуністичний Китай бажають мирного співіснування, про втікачів, та що комунізм мусить бути знищений. Конгресмен М. Бiяджі твердив, що ЗСА є бастіоном волі і що вони не можуть опустити Поневолених народів та що безумовно воля прийде. Мабуть найцікавішим промовцем був представник Антибольшевицького Бльоку націй, наш молодий професор коледжу в Меріленді д-р Асколд Скальський. Його промова, це було прокладання дороги проти хвиль: себто він виступив проти накиненої системи поминання мовчанкою демонстрацій Поневолених Націй, офіційними, а головно інформативними чинниками, як преса, радіо, телебачення. Американський нарід не багато знатиме про теперішню демонстрацію. Ба що більше: деякі визначні американці бувало жадали скасування тижня Поневолених Націй (Кенан, Фулбрайт, Д. Раск). Популярна газета „Ню Йорк Повст" є теж проти демонстрацій уярмлених народів, бо це денервує Москву. На цих святах-демонстраціях не має представників Білого дому. Дехто з американців зве Брежнєва „чоловіком миру", а це допомагає тільки закріплюватись комунізмові. Тому Поневолені Нації, хоч-не-хоч, мусять прибрати в свої руки ініціятиву і пропаганду боротьби а світ цінить тих, що борються. Надпрограмово д-р Бен Фернандес говорив про небезпеку комунізму в Латинській Америці. Він двічі висловився з признанням про вагомість промови Скальського. Дальше відчитано Проклямації Тижня "Поневолених Націй, президента Джіммі Картера та стейтову губ. Кері. Резолюції відчитав дуже добре литовець П. Вітенус, що їх публіка сприйняла рясними оплесками.

Останніми роками демонстрації Тижня Поневолених Націй були також принишкли, що люди розходились додому не діждавшись кінця, головно мистецько-розвагової програми. Цим разом всі якось були зацікавлені і висиділи до кінця оплескуючи більше чи менше всі точки. Це було добре для нас, бо українська точка як остання, замикала програму імпрези. Звичайно на кінець дають те що найкраще, проте наші представники в комітеті не звернули на це уваги, що в програмі не було зовсім згадки про українську точку.

Програма, в якій були майже самі тільки танці започаткувала естонська група. Можливо тому, що естонка була відповідальною за танцювальну програму, естонці затанцювали собі аж пять танців. А це було безумовно за довго. Бо і танці ці не визначались нічим замітним. На це треба звертати увагу, щоб одна група не забирала для себе забагато часу. Китайська група — самі дівчата, в дуже яскравих і оригінальних одягах, танцювала радше акробатично, як мистецьки, наприклад танець із мечами. Ми були дуже заскочені оділям кримських татар, які виступили в зовсім грузинських одягах, починаючи від чобіт. Такі ж були і їхні танці, тільки темпераменту і звинности грузинів там не було. Хорватська група досить численна, цим разом, була з Канади. Перший танець був до пісні: він так і звався. Хорвати зробили дуже враження. Ми, українці, мали одну тучку бандуристів, а дві танцювальних. Два молоді хлопці грали на бандурах і співали. Танцювальна група підлітків з Йонкерсу: „Карпати" під проводом Узлейчука, може навіть ліпша, як добра. Найкраще, бо найчистіше стилево, випала перша точка самих дівчаток: „Дощик". Однак „Гопак" - як звичайно — куди більше подобався публіці. І хоча ми не можемо висловити признання за „танцювання" хлопчаків на руках, видимо, — на щастя, не мало обходило загальних глядачів, бо вони оплескували дуже гаряче танцюристів — підлітків із „Карпат". Коротко: український танець мав це раз найбільший успіх. Наприкінці одна заввага: дітвора ніяк не може кінчати цього покрою імпрез. Тому одну точку можуть танцювати підлітки, але друга чи кінцева, мусить належати таки дорослим танцюристам. Це ж — якби там не було — не салочок, а міжнародній показ. Віримо, що на наступний раз підбір буде кращий, бо виглядає, що Тиждень Поневолених Націй набирає нового життя і розмаху.

Теодор Герен-Юськів

Пом'янули шкільного друга — бл. п. Андрія Тершаківця

У суботу, 26-го травня ц. р., у сороковий день смерти бл. п. Андрія Тершаківа, о. митрат Мирослав Харина відслужив Заупокійну Божественну Літургію, як також опісля і Панахиду в церкві св. священика Йосафата при 2236 Ортодокс вул. у Філядельфії, для звеличення пам'яті Покійного.

По Панахиді відбулись у парафіяльній залі жалобні сходини. Отець митр. М. Харина й автор цих рядків подали декілька інформацій про корисну бл. п. працю Андрія Тершаківця для Ділового комітету УАГ і Ювілейної Книги. Коли ж у вересні 1978 року на Ювілейному З'їзді на Союзівці припинено діяльність Ділового комітету і його діловодство перебрала Ліквідаційна комісія УАГ, Андрій Тершаковець був в постійному контакті з автором цих рядків та помагав у розпродажі Ювілейної Книги.

Своїм листом з 2-го лютого ц. р. А. Тершаковець закінчив свою успішну діяльність, повідомляючи голову Ліквідаційної комісії, що у Торонто і околиці він здобув 27 передплатників Ювілейної Книги.

Можна тут додати, що малохто із зв'язкових колишнього Ділового комітету УАГ вив'язався так солідно із свого обов'язку як Покійний Андрій.

По жалобних сходинах, такі особи склали зачети на передплату Другої Частини „Ювілейної" Книги УАГ у Львові: Марія і о. митр. М. Харини — 50 долярів; по 25 долярів: інж. Евстахій Филипович, Анна і д-р Роман Коси, Любомира і інж. Карамани, Софія і Василь Цигани, Теофіля і Мирон Ганушевські, Володимир Жовнірчук та Марія і д-р Корнило Филипович — 15 долярів. Разом — 215 долярів.

Просимо голоситись на дальших передплатників Другої Частини „Ювілейної Книги УАГ" у Львові, до М. Карамана 825 Н.21-ша вул. Філядельфія, Па., 119130.

Михайло Караман

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі с тор. 2)

ра Клофача, що той „побудував на стовідсоткову державну субвенцію внукам купалище", використавши те, що в сусідстві „десятки кілометрів простору перетворювали в рибне господарство зі ставочками".

Автор працював в Чехії, коли вона була самостійною державою і після німецької окупації, коли вони мусили вітати німців по-гітлерівському. Гумор коміка Власти Буріяна „улегшив чехам піднімати руку й бадьоро вигукувати „Гайль Гітлер!", бо вони при цьому думали про Власту Буріяна, який в своєму театрі піднис був руку вгору і сказав: „Так високо скаче моя собака", чим викликав бурю реготу.

Раджу всім прочитати ці спогади, щоб пізнати життя чехів, які навіть по селах мали водопроводи, щоб не пити підшкірної води, яка збільшується у звичайних криницях тоді, коли падає дощ. Авторові додаємо охоти докінчити свої спогади до 75-го року життя та здобути перше місце між тими нашими людьми, які дбають про те, щоб залишити слід зі свого життя тим, що житимуть після нас.